

Cumlíky – mýty a vedecké zistenia

Časť rodičov zásadne odmieta cumlíky ako umelú, neprirodzenú náhradu a prisahá, že nikdy a za žiadnych okolností by ich svojmu dieťaťu neponúkli. Iní zase podporujú cumlíky, keďže údajne je jednoduchšie dieťa odučiť od nich než od cmúľania vlastného prsta... Samozrejme, v konečnom dôsledku sa rozhodne samotné dieťa – nájdu sa medzi nimi vrodení „cumlíkári“ aj vrodení „cmúľači prstov“, aj takí, ktorí odmietajú akýkoľvek cumlík, a aj takí, ktorí sa viažu výlučne na určitý špecifický druh z nich... Úvahy o cumlíkoch pritom sprevádzajú viaceré rozšírené mýty a veda by nebola vedou, keby sa ich nepokúšala skúmať a objektivizovať.

Mýtus 1. – „cumlík kazí dojčenie“. Produkcia materského mlieka je regulovaná stimuláciou prsnej bradavky. Logickým sa preto zdá široko rozšírený názor, že časté používanie cumlíka znižuje produkciu mlieka, keďže tieto deti sú na kratší čas prikladané na matkin prsník. Súhrn výsledkov doterajších skúmaní u skoro 2 000 donosených novorodencov a dojčiat však nepodporuje tento názor. Vedci na ich základe dospeli k záveru, že používanie cumlíka nemá vplyv na trvanie laktácie, ak je matka dostatočne motivovaná a presvedčená o význame dojčenia (1).

Mýtus 2. – „predčasne narodené deti zásadne nemajú mať cumlík“. Sice predčasne narodené bábätká dokážu sať a prehltáť materské mlieko už od 28. gestačného týždňa, avšak dostatočná koordinácia aktov sania, prehltania a dýchania sa zjaví až po 32. týždni. Do toho času preto deti nemôžu byť dojčené ani kŕmené z fľaše a dostávajú výživu žalúdočnou sondou. Čo sa stane, ak sa im popri kŕmení sondou ponúkne aj cumlík? Nedávna metaanalýza dokázala, že podávanie či nepodávanie cumlíkov nemalo vplyv na prospievanie dieťaťa. Výsledky nezistili žiadne nevýhody cumlíkov v tejto kategórii detí. Naopak, sa ukázalo, že nedonosenci dostávajúci cumle mohli byť skôr prepustení z oddelenia domov, menej protestovali proti zavedeniu kŕmenia sondou, boli pokojnejší a bolo jednoduchšie ich previesť na kŕmenie z prsníka alebo z dojčenskej fľaše.

Mýtus 3. – „cumlík je diabolský vynález modernej doby“. Tento názor vyvracajú početné známe beletristické a umelecké diela. V 19. storočí sa bežne používali „cumlíky“ v podobe polievkovej lyžice cukru zabalenej do kúska handry, ktorú dali dieťaťu na cmúľanie. V iných kultúrach sa do handry zabalil kúsok mäsa alebo živočíšneho tuku, ale sú údaje aj o podávaní maku alebo alkoholom zmáčaného chleba.

Mýtus 4. – „anatomicky tvarované cumlíky nekazia vývoj zubov“. Dlhodobé používanie cumlíka môže viesť k abnormalitám vývoja podnebia a zubov. Výskumy ukázali, že z tohto hľadiska nie je rozdiel medzi klasickými „guľatými“ a novšími anatomicky tvarovanými cumlíkmi, a že ani používanie ostatných nechráni od anomálneho vývoja zubov. Omnoho dôležitejšie než typ cumlíkov, je trvanie ich používania: abnormality vývoja sú častejšie u tých detí, ktoré používali cumlíky aj po treťom roku života (3).

Mýtus 5. – „čím je cumlík sterilnejší, tým je to lepšie“. Ukazuje sa, že časť rodičov umýva cumle vodou, kým druhá časť ich čistí obližovaním. Výskumy ohľadom tejto otázky dospeli k prekvapujúcim záverom. Deti, ktorých rodičia čistili cumle obližovaním, menej často trpeli v neskoršom detstve na astmu, ekzém a iné alergické ochorenie, a mali odlišnú bakteriálnu flóru v slinách v porovnaní s deťmi, ktorým ich rodičia cumle umývali (4). Autori tejto štúdie si preto myslia, že baktérie, ktoré deti dostávali slinami od svojich rodičov, vďaka svojim imunostimulačným účinkom chránili deti od rozvoja alergických prejavov. Výsledky výskumu treba rešpektovať, ale... mali by sme naďalej odporúčať rodičom čistenie cumlíkov umývaním pod tečúcou vodou, až kým výsledky tejto štúdie nepotvrdia aj iné práce.

prof. MUDr. László Kovács, DrSc., MPH

Literatúra

1. Jaafar SH, Jahanfar S, Angolkar M, Ho JJ. Effect of pacifier use on duration of breastfeeding in full-term infants [online]. Available from: <<http://summaries.cochrane.org/CD007202/effect-of-pacifier-use-on-duration-of-breastfeeding-in-full-term-infants>>.
2. Pinelli J, Symington AJ. Non-nutritive sucking for promoting physiologic stability and nutrition in preterm infants [online]. Available from: <<http://summaries.cochrane.org/CD001071/non-nutritive-sucking-for-promoting-physiologic-stability-and-nutrition-in-preterm-infants>>.
3. Zardetto CG, Rodrigues CR, Stefani FM. Effects of different pacifiers on the primary dentition and oral myofunctional structures of preschool children. *Pediatr Dent.* 2002;24(6):552–560.
4. Hesselmar B, Sjöberg F, Saalman R, Aberg N, Adlerberth I, Wold AE. Pacifier cleaning practices and risk of allergy development. *Pediatrics.* 2013;131(6):e1829–1837.

Pediatrica pre prax

Ročník 15, 2014, číslo 1, vychádza 6-krát ročne

Dátum vydania: marec 2014

Predsedá redakčnej rady:

prof. MUDr. László Kovács, DrSc., MPH

Podpredsedá redakčnej rady:

prof. MUDr. Vladimír Mihál, CSc.

Odborný editor:

prof. MUDr. Ludmila Podracká, CSc.

Redakčná rada:

prof. MUDr. František Bauer, CSc.,

doc. MUDr. Oľga Červeňová, CSc.,

doc. MUDr. Peter Čížnar, CSc.,

prof. MUDr. Tibor Danilla, PhD,

prof. MUDr. Svetozár Dluholucký, CSc.,

prof. MUDr. Zdeněk Doležel, CSc.,

prof. MUDr. Anton Gerinec, CSc.,

MUDr. Eva Gíbalová,

prof. MUDr. Vladimír Hegyi, PhD,

doc. MUDr. Darina Chovancová, CSc.,

prof. MUDr. Milan Kokavec, PhD,

prof. MUDr. Karol Kráľinský, PhD,

prof. MUDr. Jozef Mašura, CSc.,

MUDr. Jana Rašková,

MUDr. Alena Staníková, PhD,

doc. MUDr. Peter Stanko, PhD,

doc. MUDr. Pavol Sýkora, CSc.,

MUDr. Katarína Šimovičová,

MUDr. Pavol Šimurka, PhD,

MUDr. Ján Šuba,

doc. MUDr. Ján Trnka, CSc.

Vydavateľ:

SOLEN, s. r. o., IČO 35865211

SOLEN
MEDICAL EDUCATION

Sídlo vydavateľa a adresa redakcie:

SOLEN, s. r. o., Ambrova 5, 831 01 Bratislava,

www.solen.sk, fax: 02/5465 1384, redakcia@solen.sk

Redaktorka:

Mgr. Andrea Dúbravčíková,

tel.: 02/5413 1381, mobil: 0910 956 370, dubravcikova@solen.sk

Grafická úprava a sadzba:

Ján Kopčok, kopcok@solen.sk

Obchodné oddelenie:

Renáta Kajanovičová,

02/5465 0647, 0910 902 599, kajanovicova@solen.sk

Predplatné na rok 2014:

Cena predplatného za 6 čísel na rok 2014 je 18 €.

Časopis si môžete objednať na www.solen.sk,

e-mailom: predplatne@solen.sk,

faxom: 02/5465 1384.

Vydavateľ v ČR:

SOLEN, s. r. o., Lazcecká 297/51, 779 00 Olomouc

Redaktorka v ČR:

Mgr. Iva Daňková, dankova@solen.cz

Všetky publikované články prechádzajú recenziou.

Registrácia MK SR pod číslom EV 3579/09

ISSN 1336-8168 (tlačené vydanie)

ISSN 1339-4231 (online)

Časopis je indexovaný v Bibliographia Medica Slovaca (BMS).

Citácie sú spracované v CiBaMed.

Citačná skratka: *Pediatr. prax*

Vybrané články z časopisu *Pediatrica pro praxi*, ktorý vydáva spoločnosť Solen, s. r. o., Česká republika, sú vydávané v Slovenskej republike na základe licencie poskytnutej spoločnosťou Solen, s. r. o., Česká republika.

Spoločnosť Solen, s. r. o., Slovenská republika, má výhradné právo na publikáciu článkov z časopisu *Pediatrica pro praxi* a z ďalších časopisov spoločnosti Solen, s. r. o., Česká republika. Akákoľvek časť obsahu *Pediatrica pro praxi* nesmie byť kopírovaná alebo rozmnožovaná s cieľom ďalšieho rozširovania akýmkoľvek spôsobom a v akejkoľvek forme (mechanickej, fotografickej, xerografickej či elektronickej) bez písomného súhlasu spoločnosti Solen, s. r. o., ako vlastníka autorských práv na území Slovenskej republiky. O zhotovenie a zasielanie kópií stránok či jednotlivých článkov publikovaných v časopisoch spoločnosti Solen možno žiadať výlučne redakciu alebo spoločnosť Solen.

Vydavateľ nenesie zodpovednosť za údaje a názory autorov jednotlivých článkov či inzerátov.